

Predgovor

Zbornik radova *Filozofijsko djelo Franje Markovića (1845–1914)* donosi tekstove izlaganja sa znanstvenog skupa *Filozofijsko djelo Franje Markovića* održanog 24. listopada 2014. u povodu stote obljetnice smrti Franje pl. Markovića.

Našoj široj kulturnoj javnosti Franjo pl. Marković poznatiji je kao književnik te društveni i politički djelatnik negoli filozof. Bio je prvi profesor filozofije na obnovljenom Zagrebačkom sveučilištu i jedan je od važnijih hrvatskih filozofa novijega doba. Pisac je opsežnog djela o estetici *Razvoj i sustav obćenite estetike* koje se može smatrati prvom poviješću estetike u Hrvata. Bavio se i drugim područjima filozofije kao što su logika, etika, pedagogija, psihologija, istraživanje hrvatske filozofske baštine. Znatno je pridonio istraživanju hrvatske duhovne baštine i hrvatskog filozofijskog nazivlja. To je u suglasju s njegovim stajalištem da mu je domovina prije svega duhovna kategorija i tko stekne duhovnu domovinu imat će i fizičku domovinu. Filozofija je važna kako za pojedinca tako i za zajednicu. Time je Marković dao snažan poticaj istraživanju hrvatske filozofije koji traje sve do danas. Najveći dio njegovih radova ostao je u rukopisu.

Ovaj zbornik obuhvaća radove isključivo filozofijskog karaktera s namjerom da se istakne Markovićevo filozofijsko djelovanje. Tri su rada posvećena Markovićevoj estetici, dva Markovićevoj logici i jedan Markovićevo nastojanju oko istraživanja hrvatske filozofije. U estetskim se temama ističe važnost divotnoga i uzvi-

šenoga kao temelja katarze u tragediji, pravilnosti kao osnovne estetske forme te analize Markovićeve nastojanja pomirenja metafizičkog i antimetafizičkog pristupa svijetu. U logici se ukazuje na Markovićevo formalno-realno shvaćanje izgradnje pojmova kojim će putem kasnije krenuti moderna logika. S obzirom na sve navedeno namjera je *Zbornika* čitateljstvu pružiti ne samo bolje upoznavanje Markovićeve filozofijskog djela nego i konteksta vremena u kojemu je djelovao.

Stipe Kutleša